

CYKL | ŚWIAT FILMU
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTWOWA 4-6
PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA

SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Krzysztof Kasprzyk

FILM | „NIEZWYKŁE LATO Z TESS”

„My extraordinary summer with Tess”, Holandia, Niemcy, 2019, 82 min

Strach przed samotnością (jest najmłodszy w rodzinie) popycha głównego bohatera filmu do dosyć nietypowego treningu – treningu samotności. Misterny plan Sama (harmonogram samotnie spędzonych godzin) nie powiedzie się jednak i to z kilku powodów. Przede wszystkim spotka Tess, dosyć tajemniczą i jednocześnie porwijącą rówieśniczkę. Po drugie, poznając Tess, zacznie inaczej spoglądać na swoją rodzinę. I jeszcze nowe zrozumienie samotności wejdzie bocznymi drzwiami, znieścacka, ale na tyle skutecznie, że Sam, w imię nowego treningu, powiedzmy, niesamotności, zaryzykuje przyjaźń z Tess.

JA, TY, ON – ŚWIAT WIDZIANY MOIMI OCZAMI. O NARRACJI FILMOWEJ

PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI

Temat lekcji

Wielki podglądacz. O narracji w filmie.

Czas trwania lekcji

90 minut

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- dowie się, co to jest narracja filmowa;
- pozna rodzaje narracji (subiektywna, obiektywna);
- nakręci wariację filmową z perspektywy subiektywnej.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- wyrabia i rozwija zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury;

- rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;
- rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze;
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka); wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka); wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego);
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- metoda problemowa;
- praca w grupach;
- karty pracy;
- ćwiczenia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Niezwykłe lato z Tess” („My extraordinary summer with Tess”);
- fragment dowolnej powieści;
- telefony komórkowe uczniów;
- program do montażu filmów (np.: Power Director, Quick).

Przygotowanie do lekcji

Nauczyciel prosi uczniów o dobranie się w grupy (max. 3-osobowe), przyniesienie telefonów komórkowych z zainstalowanym programem do montażu filmów (Power director, Quick) – jeden telefon na grupę.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Wstęp jest przywołaniem wiedzy o narratorze w epice. Nauczyciel rozpoczyna lekcję od przeczytania fragmentu dowolnej, ulubionej przez uczniów książki z narracją trzecioosobową. Po lekturze zadaje pytanie, czyj głos słyszeliśmy. Po uzyskanej odpowiedzi (narratora) zapowiada, że dziś zastanowimy się, kto opowiada w filmach? Szczególnie w filmie „Niezwykłe lato z Tess”.

Realizacja tematu

Kto opowiada w filmie, czyimi oczami oglądamy świat filmowy – tym pytaniem nauczyciel otwiera kolejny etap lekcji. Odpowiedzi na to pytanie uczniowie zapisują na tablicy. Przewidywane odpowiedzi to: narrator, reżyser, operator, bohater, kamera. Teraz uczniowie dokonują selekcji negatywnej – dlaczego dana postać nie może być narratorem (karta pracy nr 1).

Nauczyciel zwraca uwagę na niejasność postaci filmowego narratora – jest obecny na wielu płaszczyznach filmu (muzyka też opowiada, i kadry opowiadają, i montaż...). Wprowadza pojęcie narratora – podglądacza, twór, który pokazuje nam, jak wygląda świat widziany jego oczyma. Teraz można pochylić się nad charakterystyką języka filmu w oparciu o wyróżnione sposoby narracji – pierwszoosobowa i trzecioosobowa. Nauczyciel może rozdać grupom karty pracy nr 2 i pozwolić im na samodzielne pochylenie się nad problemem jak przedstawiany jest w filmie dany rodzaj narracji, może pracować z całą klasą na zasadzie burzy mózgów. Efektem mają być wytyczne do nakręcenia etiudki filmowej, w której świat będziemy oglądać oczyma głównego bohatera filmu „Niezwykłe lato z Tess” – Sama.

Nauczyciel wspólnie z uczniami przypomina postać Sama, jego nastawienie do życia i Tess. Uczniowie układają krótki, kilkudzaniowy monolog Sama, który następnie zostanie przez nich sfilmowany.

Podsumowanie tematu

Podsumowaniem tematu będzie wspólne oglądanie zrealizowanych w grupach filmów i ich omówienie (nie ocena); wskazanie na wyrazistość obrazu subiektywnego i niewidoczność podglądacza.

KARTA PRACY NR 1

Kto?	Dlaczego nie?
Reżyser	Odpowiada za kształt filmu, za jego końcowy kształt. Ale nie opowiada, bo go nie ma w filmie...
Operator	Zajmuje się kręceniem (ustawienie kamery, ostrość, kadrowanie), ale nie opowiada.
Kamera	Jest tylko narzędziem w ręku operatora.
Scenarzysta	W scenariuszu narracji.
Bohater	Bohater może opowiadać. Tylko jak to pokazać, żeby było wiadomo, że film, sekwencję, scenę opowiada bohater?

KARTA PRACY NR 2

Narracja 1-osobowa (świat oczami bohatera)	Narracja 3-osobowa (świat oczami Wielkiego Podglądacza)
<ul style="list-style-type: none">- nie widać twarzy bohatera- kamera patrzy oczami bohatera- kamera przyjmuje punkty widzenia zgodne z pozycją bohatera (kiedy bohater leży na ziemi, kamera musi być ustawiona na wysokości jego leżącej głowy)- kiedy bohater jest widoczny, towarzyszy mu monolog bohatera,- różne plany filmowe	<ul style="list-style-type: none">- kamera zawsze z boku- nie widać, że to kamera- oglądamy złudzenie świata- podglądamy ;)- różne plany filmowe